

Bonus: verplichte kost voor elke bankier

In *Bonus* doet Kilian Wawoe verslag van binnenuit over de bonuscultuur in de bankensector, min of meer als kroongetuige, waarbij hij zichzelf niet spaart. Een spectaculaire en onthullende kijk in de keuken die de lezer aanzet tot nadenken over hoe het verder moet met de bankensector. Aldus luidt de eerste alinea van het persbericht bij het recensie-exemplaar van *Bonus*, geschreven door Kilian Wawoe, voormalig HR-manager van ABN Amro. Dit belooft een spannend boek te worden dat de (banken)wereld volledig op zijn kop gaat zetten. Toch?

Bonus leest in ieder geval makkelijk door de humoristische schrijfstijl van Wawoe. Hij spaart in zijn boek zijn collega's niet, noch zichzelf. Zo omschrijft hij hoe blij hij was toen in zijn contract werd vastgelegd dat hij een bonus zou ontvangen van 5.000 euro. *"Toen ik een jaar later wegging uit Monace kreeg ik een bonus van ruim 25.000 euro. Ik moet in die tijd veranderd zijn, want ik vond dat heel normaal. 5.000 euro zou ik inmiddels als een absolute belediging hebben ervaren."*

Wawoe heeft tijdens zijn dienstverband bij ABN Amro jarenlang onderzoek gedaan naar de relatie tussen prestatie en beloning. Gaandeweg het onderzoek kwam hij er achter dat het bonussysteem niet werkte, dat dit niet de juiste 'trigger' was om tot betere prestaties te komen en een beter bankproduct voor de klant. Toen hij zijn onderzoek eind 2006 afrondde en naar alle personeelsdirecteuren binnen de bank verstuurde, kreeg hij niet één reactie. Niemand bekommerde zich om de uitkomsten en al helemaal niet om de waarschuwingen die Wawoe uitte. Toen de financiële crisis uitbarstte zag Wawoe geen andere uitweg meer en stapte met zijn verhaal naar de pers. *"Ik wilde met het verleden breken, ook als dat een confrontatie met de bank betekende. De wereld zat op mijn ideeën te wachten. Dacht ik."*

De gewenste reactie bleef uit. Binnen de bank waar hij op dat moment nog werkte, werd niet inhoudelijk gereageerd op zijn argumenten. *"Ik had verwacht dat er een volksoproer zou uitbreken over het gedrag van bankiers en dat er snel naar radicale oplossingen zou worden gezocht. (...) Ik was ervan overtuigd dat de komende bonusronde zou worden afgelast. Maar er gebeurde niets van dat alles."*

Wat kan geconcludeerd worden na het lezen van *Bonus*? Is het boek onthullend? Ja. Schokkend? Absoluut. Vermakelijk en interessant? Ook dat. Maar zet het aan tot verandering? Klaarblijkelijk niet. Het boek rolde namelijk eind 2010 al van de persen, maar tot op heden heeft zich geen grote verandering voltrokken binnen de bancaire sector. Hebben de bankiers heftig geageerd tegen de conclusies van Wawoe? Of juist het boetekleed aangetrokken en de buitenwereld huilend en op de blote knieën om vergiffenis gevraagd en beterschap beloofd? Niets van dat alles. Vanuit de banken bleef het angstvallig stil. Wellicht dat een enkeling nog de adem in heeft gehouden toen het eerste exemplaar verscheen, maar toen bankenrun en klopjacht uitbleven, haalden de bankiers opgelucht adem, streken hun jas en das glad en berekenden hoe hoog de bonus aan het eind van de maand zou uitvallen. Kortom: ze dronken een glas, ze deden een plas en alles bleef zoals het was.

En dat is spijtig. Want het boek en het onderzoek waarop *Bonus* is gebaseerd leggen haarfijn bloot waar de pijn zit en welk risico we lopen als er geen structurele verandering plaats vindt. Dat een bank kan omvallen, dat was enkele jaren geleden nog ondenkbaar maar gebeurde toch. En zonder een substantiële gedragsverandering binnen de bancaire sector lopen we dat gevaar nog altijd. Dames en heren bankiers, bij deze meld ik u dat uw verplichte leesvoer is uitgebreid. Lees *Bonus* en verander! Of, zoals Wawoe het zelf verwoordt: *"Een revolutie in de bankensector zit er niet in, maar wellicht wel een positieve evolutie naar een betere en veiliger bankensector voor de volgende generatie."*

©Finance Netwerk – Nienke Vijver – september 2011